

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17C/292/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114222504
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Straková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114222504.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove samosudkyňou JUDr. Evou Strakovou v občianskoprávnej veci navrhovateľky: U. W., nar. X. X. XXXX, L. XXX, XXX XX L., právne zastúpená JUDr. Marekom Polakovičom, advokátom v Prešove, Duchnovičovo nám. 1 proti odporcovi: L. K., nar. XX. X. XXXX, Ž. XX/XX, XXX XX K., právne zastúpený JUDr. Martinom Staroňom, advokátom v Prešove, Hlavná 89, v konaní o určenie výživného pre plnoleté dieťa, takto

rozhodol:

I. Odporca je povinný prispievať navrhovateľke na jej výživu výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa, ktoré v súčasnej dobe je 27,13 EUR mesačne, vždy do každého 20. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 12. 8. 2014.

II. Suma zaplatená odporcom vo výške 244,17 EUR ako výživné od marca 2015 do novembra 2015 za 9 mesiacov sa započítava do dlžného výživného.

III. Na zameškanom výživnom za obdobie od 12. 8. 2014 do 28. 2. 2015 vo výške 90,28 EUR súd p o v o ľ u j e odporcovi splátky po 10,- EUR mesačne, ktoré bude uhrádzať spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania.

IV. Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

V. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Uznesením Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5Co/195-2015-73 zo dňa 6. 8. 2015 bol zrušený rozsudok vo veci zo dňa 11. 3. 2015 a vec vrátená na ďalšie konanie s tým, že úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom priebehu konania je vykonať dokazovanie spôsobom upraveným Občianskym súdnym poriadkom a vo veci rozhodnúť a vypořadať sa s námietkami navrhovateľky uvedenými v odvolaní.

Navrhovateľka na ústnom pojednávaní konanom dňa 9. 11. 2015 prostredníctvom svojho právneho zástupcu naďalej trvala na určení vyživovacej povinnosti vo výške 190,- EUR s tým, že je potrebné, aby súd vyhodnotil príjem odporcu nie aký v skutočnosti dosahuje, ale aký by dosahoval, ak by mal zamestnanie, lebo tento princíp potenciality má prednosť. Ďalej poukázala na to, že naďalej pokračuje v štúdiu na vysokej škole v druhom ročníku Lekárskej fakulty v Prahe a listinnými dôkazmi preukazovala náklady, ktoré má v súvislosti s platbami za internát za september 2015 - november 2015.

Odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukazoval na to, že ani majetkové, ani finančné pomery sa u neho nezmenili, a preto žiadal, aby súd rozhodol o výške výživného tak ako pôvodne rozhodol, t. j. vo výške 30 % zo životného minima. Na Slovensku je vysoká miera nezamestnanosti, o

zamestnanie sa riadne uchádza, je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, avšak nemal možnosť získať prácu, absolvuje teraz rekvalifikačný kurz, súkromne sa vzdeláva ohľadom informačnej techniky, aby mohol získať status odborníka v oblasti technik kopírovacích strojov a zvärač optických káblov a po doplnení tohto vzdelania je možnosť, že ak úspešne absolvuje skúšky, by mohol takúto prácu získať. V súčasnej dobe má stredoškolské vzdelanie v odbore základy oznamovacej techniky, ale táto odbornosť sa týka analógovej oblasti starých krokových vodičov, čo dnes nie je aktuálne, teda vlastne nemá žiadne vzdelanie, s ktorým by sa mohol zamestnať. Absolvoval už viac konkurzov, ale všade neúspešne. Každý mesiac predkladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny dôkazy o tom, že sa zaujíma o prácu. Toto všetko je na úrade evidované. Túto povinnosť si musí splniť, lebo by to bol ináč dôvod pre vyradenie z evidencii. Skutkový aj právny vzťah aký súd pôvodne zistil sa nezmenil, naďalej je nezamestnaný, má 5 vyživovacích povinností, aktívne si hľadá prácu, sám si samovzdelávaním dopĺňa svoje vzdelanie a dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke vo výške 27,13 EUR plus 10,- EUR na zameškanom výživnom. Z tohto dôvodu žiadal, aby bolo započítané zaplatené výživné, ktoré doposiaľ uhradil vo výške 244,17 EUR do plnenia jeho vyživovacej povinnosti.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením listinných dôkazov o štúdiu navrhovateľky na Karlovej univerzity v Prahe, rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o zaradení odporcu do evidencie uchádzačov o zamestnanie, o poberanie dávky v hmotnej núdzi, o priznaní dávky a príspevkov L. K. od 1. 5. 2014, potvrdením o príjme Q. K., listinnými dôkazmi o poberaní dávky v hmotnej núdzi za rok 2014, 2015, potvrdeniami o štúdiu H. K., P. K. a X. K. na Lekárskej fakulte, rodnými listami detí odporcu, fotozábermi, rozsudkom, sp. zn. 24 C 116/2011, dokladmi o platbách SIPO, o príjmoch a výdajoch rodiny odporcu a zistil tento s k u t k o v ý s t a v :

Rozsudkom Okresného súdu Košice I, sp. zn. 24 C 116/2011 zo dňa 31. 3. 2014 bolo určené otcovstvo odporcu voči navrhovateľke Sary Kochovej, ktorá sa narodila z matky N.. Q. K.. Konanie v časti o zverenie do výchovy a určenie výživného súd zamietol s odôvodnením, že v čase rozhodovania navrhovateľka dovŕšila plnoletosť.

Navrhovateľka podala návrh dňa 12. 8. 2014, v ktorom žiadala o určenie výživného od odporcu vo výške 190,- EUR od 11. 8. 2014. Pri svojom výsluchu navrhovateľka uviedla, že je študentkou Lekárskej fakulty Karlovej univerzity v Prahe, t. č. v druhom ročníku a ako nevyhnutné náklady spojené so štúdiom potrebuje uhrádzať mesačne internát 150,- EUR, stravné 100,- EUR, nevyhnutné náklady za lieky, ktoré vydala za posledné tri mesiace 20,- EUR, cestovné náklady z Prešova do Prahy a späť na cestu 30,- EUR, náklady na študijnú literatúru, ktorú potrebuje v 2. ročníku za 6.000,- českých korún, výdaje za hygienu a oblečenie 30,- až 50,- EUR. Ďalej poukazovala na to, že otcovstvo bolo určené až v roku 2014. S otcom sa nestretáva. Matka zarába okolo 1.000,- EUR, je samoziviteľka. Sama zabezpečuje jej potreby ako aj potreby mladšej sestry X.. Rodina žije v trojizbovom byte, ktorý je vo vlastníctve matky. Na výživu sestry matka poberá 30,- EUR. Všetky príjmy matky nestačia na pokrytie jej potrieb a je nútená požiadať o finančnú pomoc aj starú matku, a to skoro každý mesiac. Snaží sa čo najviac ušetriť, ale niektoré výdaje sú nevyhnutné.

Z potvrdenia zamestnávateľa matky navrhovateľky mal súd preukázané, že jej priemerný zárobok je 991,10 EUR.

Z potvrdenia Karlovej univerzity v Prahe, Lekárskej fakulty mal preukázané, že navrhovateľka je študentkou druhého ročníka štúdia všeobecné lekárstvo.

Odporca poukazoval na to, že z jeho manželstva pochádza 5 detí, z toho 3 plnoleté dcéry študujú na Lekárskej fakulte v Košiciach a dve sú žiačkami základnej školy. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny mal súd preukázané, že odporca je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, je nezamestnaný od mája 2013. Rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 27. 6. 2013 bol uznaný ako občan v hmotnej núdzi, ktorý spĺňa nárok na pomoc v hmotnej núdzi a bola mu priznaná dávka a príspevky vo výške 349,90 EUR od 1. 5. 2013 a od 1. 5. 2014 339,70 EUR. Rodinné prídavky na 5 detí poberá vo výške 117,60 EUR. Rodina má nevyhnutné výdaje na úhradu energií, vody, plynu (SIPO), ktoré predstavujú 162,44 EUR, MHD pre 3 dcéry 30,- EUR, cestovné do Košíc pre 3 dcéry 72,- EUR, hygienické potreby 35,- EUR, internet 17,99 EUR, spolu 299,93 EUR. Sú to výdaje mimo stravy, oblečenia, obuvi, ktorú si rodina kupuje podľa finančných možností. Deti nenavštevujú školskú jedáleň, ani družinu a neplatia im ani záujmové školské krúžky, pokiaľ ide o stravu

a ostatné výdaje, pomáha im celá širšia rodina, svokrovci, rodičia, sestra odporcu a na strave ušetrí tým, že si sami dopestujú zeleninu a hydinu. Odporca ďalej uviedol, že aktívne pracuje s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, zaujíma sa o vhodné práce, podáva si žiadosti o prijatie do zamestnania, ale nedostal žiadnu odpoveď. Nemôže si dovoliť vycestovať za prácou do zahraničia, lebo nemôže nechať rodinu samú, hlavne z dôvodu, že manželka má zdravotné problémy s chrbticou a podobne aj najmladšia dcéra. V súčasnej dobe sa súkromne dozvedáva v oblasti informačnej techniky, aby mohol získať status odborníka v oblasti techník kopírovacích strojov a zvärač optických káblov a po takto doplnenom vzdelaní a vykonaní skúšky by mal možnosť si nájsť zamestnanie. Absolvoval už niekoľko konkurzov, ale všade neúspešne. Teraz sa zaujíma aj o prijatie zamestnania ako šofér. Každý mesiac predkladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny dôkazy o tom, že sa zaujíma o prácu, toto je všetko evidované, túto povinnosť si musí plniť, lebo ináč by to bol dôvod pre jeho vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny mal súd preukázané, že odporca je vedený ako uchádzač o zamestnanie od 1. 2. 2013 doposiaľ a z potvrdenia o poberaní dávky v hmotnej núdzi za rok 2015 mal súd preukázané, že od januára do augusta odporca poberal dávku v hmotnej núdzi v celkovej výške 339,70 EUR, od septembra do decembra 2015 vo výške 284,- EUR. Túto dávku v hmotnej núdzi poberá spolu s členmi svojej domácnosti s manželkou G. K. a dcérami X. K., P. K., R. K. a O. K.. Ďalej odporca poukázal na to, že navrhovateľke začal platiť dobrovoľne výživné vo výške 27,13 EUR a celkove takto uhradil za 9 mesiacov 244,17 EUR ako výživné za marec 2015 až november 2015.

Podľa § 62 ods. 1 - 4 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 65 ods. 1 - 3 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnenú potrebu oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 160 ods. 1 O. s. p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročniti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Na základe vyššie uvedeného dokazovania súd zistil, že otcovstvo odporcu k navrhovateľke bolo určené až dňa 31. 3. 2014 rozsudkom Okresného súdu Košice I v konaní, sp. zn. 24 C 116/2011, pričom v tomto konaní súd nerozhodoval o výživnom z dôvodu, že navrhovateľka v čase rozhodovania bola plnoletá. Navrhovateľka si uplatnila výživné až podaním tohto návrhu dňa 12. 8. 2014.

Súd zistil, že navrhovateľka sa štúdiom pripravuje na svoje budúce povolanie na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe, v súčasnej dobe je v druhom ročníku. Z tohto dôvodu je odkázaná na

plnenie vyživovacej povinnosti zo strany svojich rodičov. Matka si vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne, jej priemerný zárobok, ktorý dosahuje je 991,- EUR, má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči dcére vo veku 14 rokov, kde si jej otec plní výživné vo výške 30,- EUR. Matka navrhovateľky je samoživiteľka, sama zabezpečuje všetky potreby svojich dcér. Vlastní trojizbový byt, v ktorom býva aj s deťmi. Navrhovateľka svoje výdaje špecifikovala v sume 350,- EUR až 400,- EUR mesačne, ktoré zahrňujú náklady ubytovania, stravy, cestovné náklady, nákup študijných pomôcok, učebníc, náklady na hygienu, oblečenie. Sama poukázala na to, že tieto výdaje nie je schopná jej matka v plnej výške hrať a je nútená žiadať o finančnú pomoc svoju starú matku.

Otec je ženatý, má 5 detí, ktoré všetky študujú. Tri staršie dcéry študujú na vysokej škole Lekárskej fakulty v Košiciach, dve mladšie sú žiačkami základnej školy. Rodičia detí sú nezamestnaní, rodina žije len z dávok v hmotnej núdzi, ktoré poberala v roku 2015 vo výške 339,70 EUR od januára do augusta a od septembra do konca roka vo výške 284,- EUR. Ďalej rodine sú vyplácané rodinné prídavky v celkovej výške 117,60 EUR. Rodina len na nevyhnutné výdaje spojené s úhradami za SIPO, základné hygienické potreby a cestovné náklady dcér, náklady za internet potrebuje 300,- EUR mesačne, z finančných prostriedkov, ktoré má k dispozícii rodina nevyžije a je odkázaná na pomoc širšej rodiny, ktorá zabezpečuje ďalšie nevyhnutné finančné náklady.

Odporca v súčasnej dobe si samoštúdiom dopĺňa vzdelanie v oblasti informačnej techniky, aby mohol získať status odborníka v oblasti techník kopírovacích strojov a zvärač optických káblov. Po tomto vzdelaní a absolvovaní skúšky by mal možnosť získať prácu. Sám absolvoval niekoľko konkurzov, všetky neúspešne. Teraz sa zaujíma aj o prijatie zamestnania ako šofér. Každý mesiac predkladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny dôkazy o tom, že sa uchádza o prácu. Toto musí splniť, inak by bol vyradený z evidencie.

Odporca ďalej poukázal na to, že správu o tom, že je otcom navrhovateľky sa dozvedel až začiatkom roka 2014 po znaleckom dokazovaní DNA. Návrh na určenie otcovstva bol podaný až po 17-tich rokoch od narodenia navrhovateľky a prvýkrát ju videl až na súdnom pojednávaní v konaní o určenie otcovstva. Ak by mu matka navrhovateľky jeho otcovstvo nezatajila v čase narodenia navrhovateľky, plnil by si svoje rodičovské práva a povinnosti, staral by sa aj o výživu navrhovateľky a rozvíjal by sa aj jeho vzťah k nej. Takto bol ochudobnený o možnosť rozvíjať si svoj vzťah so svojou dcérou. Ďalej poukázal na to, že má 5 dcér, z ktorých tri najstaršie študujú na Lekárskej fakulte v Košiciach, nemôže si dovoliť pre finančný nedostatok rodiny odísť pracovať do zahraničia. Životná úroveň navrhovateľky je pritom vysoká. Podľa sociálnej siete Facebook žije v Prahe so svojim priateľom v prenajatom byte, čo je na študentku vysokej školy nadštandard. Pokiaľ je navrhovateľka schopná hrať si takéto bývanie a život v Prahe, nemôže požadovať, aby jej prispieval na živobytie, nakoľko je to zjavne v rozpore s dobrými mravmi.

Pri určení výšky výživného súd vychádzal zo zistení osobných, rodinných a majetkových pomerov na strane navrhovateľky i odporcu a s poukazom na ustanovenie § 63 ods. 3 Zákona o rodine, výživné stanovil súd len v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima, ktorého výška v čase rozhodovania je 27,13 EUR. Toto minimálne výživné je stanovené pre každého rodiča bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery. V konaní nebolo preukázané, že by sa odporca vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo iného majetkového prospechu. Odporca je od marca 2013 evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove ako nezamestnaný a jeho rodina spolu s ním žije len z dávky v hmotnej núdzi, ktorá bola do septembra 2015 vo výške 339,70 EUR a od septembra 2015 vo výške 284,- EUR. V konaní odporca preukázal, že v súčasnej dobe absolvuje rekvalifikačný kurz samoštúdiom v oblasti informačnej techniky pripravuje sa na skúšku a po jej absolvovaní by mal možnosť získať miesto technika kopírovacích strojov a zvärač optických káblov. Stredoškolské vzdelanie, ktoré nadobudol v oblasti základy oznamovacej techniky sa týka už nepoužívanej analógovej techniky, čo dnes nie je aktuálne, preto nemá žiadne vzdelanie a tým aj nemá možnosť sa uplatniť na trhu práce. Tým bolo preukázané, že sa odporca aktívne snaží doplnením si vzdelania získať zamestnanie. Keďže vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by sa odporca vzdal výhodnejšieho zamestnania, nie je namieste, aby súd pri určení výživného vychádzal z príjmu, ktorý by odporca reálne mohol dosahovať, ako to žiadala navrhovateľka aj v odvolaní, ale z príjmu, ktorý fakticky dosahuje, resp. má on a jeho rodina k dispozícii. Je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že odporca o tom, že je otcom, a teda, že aj má vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke sa dozvedel až z konania, sp. zn. 24 C 116/2011 zo dňa 31. 3. 2014, keď návrh na určenie otcovstva bol podaný až

po 17-tich rokoch od narodenia navrhovateľky, a teda odporca si nemal možnosť plniť skôr vyživovaciu povinnosť a nemal ani možnosť si rozvíjať vzťah s navrhovateľkou ako rodič, o čo bol ochudobnený.

Za obdobie od marca 2015 do novembra 2015 odporca dobrovoľne za 9 mesiacov uhradil 244,17 EUR a 9 x 10,- EUR, spolu 334,17 EUR, keď uhradil navrhovateľke výživné vo výške 27,13 EUR mesačne + 10,- EUR zameškané výživné, preto súd započítal túto uhradenú sumu ako zaplatené výživné s tým, že za obdobie od 12. 8. 2014 do 28. 2. 2015 ostáva dlžné výživné 90,28 EUR. Súd povolil odporcovi podľa § 160 ods. 1 O. s. p. splátky na zaplatenie dlžného výživného po 10,- EUR mesačne, ktoré bude uhrádzať spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok v prípade omeškania k rukám navrhovateľky. Pomery odporcu odôvodňujú povolenie splátok.

Vo zvyšku súd návrh ako nedôvodný zamietol, lebo žiadané výživné vo výške 150,- EUR vzhľadom na zistené skutkové okolnosti nezodpovedá výške možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom odporcu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľka aj odporca boli čiastočne úspešní, preto súd vyslovil, že ani jeden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.